ברודער מאָרד

(סקיצע) אינטערעסאַנטער און שפּאַנענדער ראָמאַן

(פאָרזעצונג)

— איז דיין פאָטער שוין לאַנג בלינד? — זייט איינינקע יאָרן איז ער קראַנק געוואָרן אויף די אויגן און איז ענדלאָך בלינד געוואָרן.

— איז דיין מוטער געשטאָרבן אין רייטשלאַנד?

— ניין, מיין מוטער איז געשטאָרבן אין א לאַנד וואו עס איז זייער הייס און וואו עס געפינען זיך א סך שלאַנגען.

— ווי אזוי הייסט דאָס דאָזיקע לאַנד?

— איך ווייס ניט.

— האָסט קיינמאָל ניט געפרעגט דיין פאָטער ווי אזוי הייסט דאָס דאָזיקע לאַנד?

— איך האָב אים געפרעגט און ער האָט מיר געענטפערט, אז איך דאַרף עס ניט וויסן, און איך וויל אים מער ניט פרעגן.

— האָסט נאָך ברידער? שוועסטער?

— איך האָב געהאַט נאָך א שוועסטער, זי איז אויך געשטאָרבן.

דאָס יונגע מיידל האָט פאַרדעקט איר געזיכט מיט די הענט. זי האָט געוויינט.

— וואָס איז דיר ליבע ראָזע? — האָט מיס מערי געפרעגט מיט מיטלייד.

— אך, מיס מערי, ווען איר וואָלט געקאַנט מיין שוועסטער! זי איז געווען אזוי שיין, אז די ברוינע מענשן, וועלכע וואוינען אין יענעם לאַנד פלעגן זי רופן די לאַטאָס בלום.

[illegible]

— איך ווייס עס ניט. איך ווייס נאָר, אז מיין פאָטער האָט אזוי לאַנג געוויינט ביז ער איז איינגאַנצן בלינד געוואָרן. איך בעט אייך מיס מערי, ווען איר ווערט אמאָל ריידן מיט מיין פאָטער, זאָלט איר אים ניט דערמאַנען מיין שוועסטער. דאָס מאַכט אים זייער טרויעריק.

מערי האָט איצט געוואוסט גענוג. עס איז געווען דייטלאַך, אז דער בלינדער שטערנפעלד האָט אמאָל אנדערש געלעבט. וואָס ער האָט געטאָן אין אינדיען, האָט זי ניט געוואוסט, ראָזע אליין וואָלט עס ניט געקאַנט דערקלערן, ווייל זי האָט אויך גע־וואוסט זייער ווייניק וואָס איר פאָטער איז אמאָל געווען און ווי אזוי ער איז געקומען אין יענעם לאַנד, וואו עס איז הייס און עס זיינען דאָ פיל שלאַנגען. זי האָט זיך פעסט אנטשלאָסן ניט אפּצולאָזן דעם בלינדן, ביז ער וועט ניט נאָכגעבן און וועט ניט אַנטפּ־מען איר פאַרשלאָג.

פלוצלונג האָט ראָזא אויסגערופן:

— מיין גאָט, איך האָב זיך פאַררעדט מיט אייך און מיין פאָטער זיצט דאָרט איי־נער אליין און וואַרט אויף מיר.

זי האָט זיך אַנגעהויבן אליין:

— א גוטע נאַכט, מיס מערי, איך מוז לויפן צו מיין פאָטער.

— בלייבט נאָך א ווייליע, ראָזע, — האָט מיס מערי געבעטן. איך וויל נאָך מיט אייך עפּעס ריידן.

— איך קאָן ניט, גוטע, ליבע מערי, איך [illegible]

— איך האָב נאָר וואָס געהערט מיט דער שטערנפעלד און ער האָט מיר געזאָגט, אז ער נעמט אָן מיס מערי מאַקאַרטיס פאָרשלאָג.

מיס מערי האָט עס ניט פאַרשטאַנען. ביז אהער האָט דער בלינדער ניט געוואָלט וויסן פון לעבן ביי יענעם און פלוצלונג האָט ער זיך געענדערט, און האָט אַנגע־נומען דאָס, וואָס ער האָט ערשט ניט לאַנג אויף קיין פאַל ניט געוואָלט אַננעמען.

— זייט איר הער שטערנפעלדס א פריינט אדער א פאַרוואַנדטער? — האָט זי געפרעגט.

— איך זע אים היינט אוונט צום ערשטן מאָל אין מיין לעבן.

— און ער האָט אייך שוין דערציילט און געזאָגט, אז . . .

— גלויבט מיר, מיס מערי, אז איך זאָג דעם אמת, איך קאָן אייך איצט מער ניט דערציילן, פיליכט וועל איך עס טאָן אן אנדערש מאָל.

מערי האָט ענדלאָך אויסגעפירט. זי האָט געשיקט וועגדאַלנדן צו רופן דעם אלטן שטערנפעלד אים בעטן, אז ער זאָל שוין היינט ביי נאַכט, זיך איבערציען צו איר אין וויללע. דער אלטער מאַן האָט אויף אלעם איינגעוויליקט ער איז געווען טרוי־עריק, נידערגעשלאָגן און האָט געלאָזט טאָן מיט זיך אלעס, וואָס מען האָט פון אים פאַרלאַנגט.

אין א פערטל שטונדע זיינען פיר צופרי־דענע מענשן ארויסגעגאַנגען פון באָבא יאַ־גאָס שענק. דאָס זיינען געווען מיס מערי מאַקאַרטי, ראָזע פון שיקאַגאָ, וועגדלאַנד און די ווירטן פון דעם שענק. דעם אלטן שטערנפעלד רעכענט מיר ניט, ווייל זיין געזיכט האָט ניט געזאָגט, אז ער איז צו־פרידן.

מיס מערי האָט צוגערופן איר קאַרעטע, וועלכע איז געשטאַנען ניט ווייט פונם שענק. און איז באַלד אוועקגעפאָרן מיט אירע געסט.

וועגדלאַנד איז אוועקגעגאַנגען פאַר־טראַכט. דער צופאַל האָט אים צוזאַמענגע־פירט מיט א מענשן וועלכער וואָלט גע־קאַנט דערציילן, וואָס אלפרעד טשעזוויק האָט געטאָן אין אינדיען און וואָס פאַר א פאַרברעכן ער איז באַגאַנגען. ער וויל אָבער דערפון ניט ריידן.

באָבא יאַגאַ האָט באַגלייט אירע געסט ביז איבער דער גאַס און האָט אויסגעוואַרט ביז מיס מערי איז מיט זיי אוועקגעפאָרן. זי איז געווען צופרידן, וואָס די ראָזע פון שיקאַגאָ דאַרף מער ניט ארומגיין צווישן די שענקען.

זי איז געשטאַנען איינינקע מינוט און האָט נאָכגעקוקט די קאַרעטע, ווען זי האָט זיך אומגעקוקט האָט זי דערזעען פאַר זיך דעם גראַבן גאַטליב.

— וואָס איז דאָס? ווי קומסטו אהער?

— האָט זי אויסגערופן, דו האָסט שפּיאָ־נירט?

— יאָ, טאַבסי, איך האָב שפּיאָנירט! איך האָב געוואָלט זעען מיט וועמען דו רעדסט, ווייל איך האָב מיט דיר צו ריידן.

— דו מיט מיר? וואָס ווילסטו פון מיר? מיר זיינען צעקריגט.

— עס איז געווען א צייט, ווען מיר זיינען געווען גאַנץ גוטע פריינט און איך דענק, אז מיר קאָנען ווידער ווערן גוטע פריינט.

— וואָס מיינסטו דערמיט?

— מיר קאָנען הייראַטן און צוזאַמען לעבן. מיר פּאַסן פאַר'ן אנדערן.

— איך קאָן אָבער ניט פירן קיין צוויי שענקען.

— דו וועסט עס אויך ניט דאַרפן. איך וועל באַלד ווערן רייך.

— ווער פריער רייך, דאַן וועלן מיר ריידן.

— דו גלויבסט מיר ניט? דו קאָנסט זיך ניט פאָרשטעלן, ווי אזוי איך קאָן מיט־אמאָל רייך ווערן? נו, דאַן וועל איך דיר זאָגן, אז א פרעמדער האָט מיר פאָרגעשלאָ־גן א געשעפט, ביי וועלכן איך קאָן פאַר־דינען פופציק טויזנט דאָלאַר.

— האָב פריער דאָס געלט, דאַן וועלן מיר ריידן, — האָט באָבא יאַגאַ אָפּגעשני־טען קורץ.

די לעקציע איבער עלעקטריציטעט

דעם אנדערן טאָג, ארום אכט אוונט, האָבן ווידער אָנגעהויבן צו קומען געסט אין שענק פונם גראָבן גאַטליב. יעדערער איז צוגעקומען צום ווירט, האָט אים גע־זאָגט א פאָר ווערטער אויפ'ן אויער און האָט אים דערלאַנגט א בילעט אדער א קאַנט־מאַרקע מיט די בוכשטאַבן ה. פ. ד. ג.

זעלבסטפאַרשטענדלאַך, אז דער גראָבער גאַטליב איז ווידער געזעסן אויפן דאַך און האָט געזעען און געהערט אלעס, וואָס איז פאָרגעקומען אויפ'ן מיטינג.

— מיינע פריינט! — האָט טאָם טאָל־דינג געזאָגט, איר האָט אייך באַקלאָגט אויף אמעריקע, אז די מענשן זיינען זייער פאַרזיכטיק און באַנוצן צופיל עלעקטריצי־טעט. יען יעדער הויז געפינען זיך עלעק־טרישע גלעקער און צו יעדן קאַסע קאַסטן איז צוגעבונדן אן עלעקטרישער אלאַרם, א [illegible]

א מיליאָן פעטע מענשן זיינען ניט אומגערעכט

און דאָס איז א נידריקע אפשאַצונג פון דער צאָל וואָס נעמען קרושען ארונטערצודריקן איבער־פלוס פון פעטקייט.

ווען איר נעמט וויטאַלייזינג קרושען זאַלצן פאַר עטלאַכע טעג, מאַכט ניט אויס ווי פעט איר זאָלט ניט זיין זיצנדיק אין דער איינשלאַפנדיקער אַרמ־טשער, ווערט אייך די פאָדערונג פאַר אקטיוויטעט דערגרייכן — און איר זייט "מונטער, לעבעדיק".

און דאָס בעסטע פון אלץ, איר האָט ליב די ראַ־זיקע אקטיוויטעט — איר שפּאַצירט א פאָר מייל און איר האָט פון דעם פאַרגעניגן—איר האָט גע־מיינט אז איר וועט מער קיינמאָל ניט טאַנצן, אָבער איר געפינט אויס, אז איר ווערט אזוי מו־טער ווי שטענדיק — דער אלטער קלינגענדיקער, אקטיווער גאַפיל דערגרייכט אפילו אייערע פיס.

קרושען איז א קאָמבינאַציע פון די זעקס זאַלצן וואָס די נאַטור האָט שוין אריינגעגעבן אין אייער קערפּער צו האַלטן אייך מונטער — ווען ניט די דאָזיקע לעבנס־וויכטיקע זאַלצן וואָלט איר ניט גע־קאָנט לעבן.

איין פלעשל איז גענוג צו איבערציינגן אייך, אז קרושען וועט אייך מאַכן פילן אינגער — מונטע־רער — מער ענערגיש — איר וועט האָבן פאַרגע־ניגן פונ'ם לעבן — יעדע מינוט פון דעם.

א האַלבע טיילעפל אין א גלאָז הייסע וואַסער יעדן פרימאָרגן איז אלץ וואָס איר דאַרפט צו האַלטן זיך געזונט — האַלטן אייער מאָגן, לעבער, נערערים און נירן אין גלענצענדן צושטאַנד — באַפרייט אייער סיסטעם פון שעדלאַכע טאָקסינס און זויערקייט

"לעבעדיקע סחורה" אין קווינס טעאַטער

עס איז אמת, דער נאָמען "לעבעדיקע סחורה" קלינגט פרעמד צו דער ברייטער מאַסע, אָבער איך האָב געשטעלט "לעבע־דיקע סחורה" צוליב 2 אורזאַכן: ערשטנס, איז די פיעסע אן אמת בילד פון לעבן. איך גלויב, אז עס איז ניטאָ איין איד אין ווי־ניפּעג, וועלכער האָט ניט געלעזן מיט 18 מאָנאַטן צוריק אין די אידישע צייטונגען פון דעם גרויסן ווייס־שקלאַפן האַנדל. מר. ליליען האָט אויף דער דאָזיקער טעמע אנ־געשריבן זיין סענסאַציאָנעלע בילד, אזוי אמת'דיק און טריי, אז איך גלויב, ווער עס וועט זיין היינט אוונט אין קווינס טע־ [illegible]

[illegible] גרויס געווינס מיט דעם ברענגען אהער די טאַלאַנטפולע שוישפּילערן, מיס עני ליליע־ען. קינדער אונטער 16 יאָר וועלן ניט אריינגעלאָזט ווערן אין טעאַטער.

יעקב קאָהען (בערלין).

מאַשין, וועלכע הייבט אָן צו קלינגען און צו ליאַרמען, ווען מען רירט זיך נאָר צו צו דער טיר. דאָס איז אלעס גאַנץ ריכטיק.

(וויטערעס — קומט)

דער געווערקשאַפטן קאַמפּיין אין מערב קאַנאַדע

חבר באַראַץ'ס באַזוך אין סאַסקאַטון איז געווען א גרויסער דערפאָלג פינאַנצי־על און מאָראַליש.

סאַסקאַטון האָט זיך אירע אייגנאַרטי־קע וועגן ווי אזוי צו עקספּלואַטירן אונ־זערע ארץ־ישראל שלוחים און חבר באַ־ראַץ האָט זייער הנאה געהאַט פון אזא מין עקספּלואַטאַציע. ער איז בלויז געקו־מען אויף איין טאָג אָבער א מינוט רו האָט מען אים נישט געגעבן. זונטאָג 10 אזייגער אינדערפרי האָט חבר באַראַץ אדרעסירט די תלמוד תורה קינדער אין דעם גרויסן תלמוד תורה זאַל. דעם גרוס פון די ארץ־ישראל קינדער וואָס חבר באַראַץ האָט די קינדער פון סאַסקאַטון איבערגעגעבן האָט זיי אלעמען פשוט פאַרכאַפּט מיט אזא נייגעריקייט — און די קינדער האָבן זיך צוגעהערט ווי ארץ־ישראל קליינוואַרג לעבט און שפּילט און פּראָוועז פאַרשיידענע צערעמאָניעס ווי צום ביישפּיל חנוכה, האָבן מער ווי צען [illegible]

ראַטיוון וואָס זיינען גרייט זיך טיילן מיט די נייע חלוצים וואָס וועלן אָנקו־מען קיין ארץ־ישראל זיינען דערמעג־לאַכט געוואָרן אריינצוברענגען ניין חלו־צים, נישט קוקנדיק אויף דער ארץ־יש־ראל ארבעטסלאָזיקייט וואָס גרייכט היינט צו טאָג צו דריי טויזנט. די ארץ־ישראל ארבעטערשאַפט וויל באַין אופן נישט אז די עליה זאָל אָפּגעשטעלט ווערן.

ווען חבר באַראַץ האָט געענדיקט האָט חבר טשערקאָוו געזאָגט עטלאַכע ווער־טער, אָבער ער מאַכט נישט קיין אפּיל — און ווייל די שטימונג איז געווען זייער א געהויבענע און א באַדייטנדע סומע אין מזומן ווערט געשאַפן.

8.30 אוונט קומט מען זיך צוזאַמען צו פיין געדעקטע טישן מיט פסח'דיקער משקה, נאַשערייען, פרוכט, א מוזיקאַ־לישע פּראָגראַם און לידער אונטער דער לייטונג פון חבר יוסף ליכטענשטיין, מיט דער באַטייליגונג פון דעם תלמוד תורה [illegible]

קלאַסיפייד סעקשען

Classified Section

ספּעציעלע פּרייזן פאַר אדווערטייזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אפּטיילונג

איין מאָל, 5 ס. פער "אנייט ליין"	פאַר 3 מאָנאַט, $2.15
פאַר א וואָך, 20 ס.	פאַר 6 מאָנאַט, $4.00
פאַר א מאָנאַט, 75 ס.	פאַר 1 יאָר, $7.50

:: צו פאַרדינגען ::

FOR RENT

צו פאַרדינגען

א 2 רום סוויט מיט א קיטשענעט, אוק פינישינג, מייפּל פלאָרס, עלעקטרישער אויוון, ניי אויסגעדעקאָרירט, אין קאַרמאַן בלאָק, באַראָוס עווע. רענט $32.

א 8 רום הויז אין פּריטשאַרד עוועניו, פולי מאָדערן, אוק פינישינג, מיט אלע מאָדערנע איינריכטונגען, מיט א דאַבל גאַראַזש. רענט זייער ריזאָנאַבל.

א 4 רום סוויט אין גלאָב אפּאַרטמענטס סט. רזשאַנס און מיין סט. ניי אויסגעדע־קאָרירט, מיט א סקרינד ווערענדע. רענט $35 א מאָנאַט.

3 און 4 רום סוויטס מיט אלע מאָדער־נע איינריכטונגען, אין גאַבל און רענפרוי און באַלפוריאַ בלאָקס. מעסיקער רענט.

געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט.

אינשורענס פאַר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאָנס 55 761 און 58 807

צו פאַרדינגען א שיינעם דריי רום סוויט אין באַלטיק אפּאַרטמענט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן צום קעירטייקער, סוויט "די", טעלעפאָן 56 668.

צו פאַרדינגען א זעקס רום מאָדערנע הויז. זיך ווענדן צו

MISS PATTERSON—465 Flora Ave.

[illegible]

:: פּערזענלאַכעס ::

PERSONAL

לייף אינשורענס

בעסער צו האָבן א פּאָליסי און ניט דאַרפ־ען, איידער דאַרפן דאָס און ניט האָבן.

P. A. TEMPLETON

807 Electric Railway Chambers

Phone 89 688

טייפּרייטערס

באַנקראָט סייל, רעמינגטאָן, אנדערוואָוד. וואָודסטאָק און א. וו.

T. A. WEIR

Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

היים און אָפיס פורניטשור פאַרלאַנגט פאַר מזומן געלט.

KILSHAW'S

Auctioneers

Canada Bldg. Phone 29 040

AACTIVE MESSENGER & TRANSFER

פורניטשור געמופט

PH. 26 062 121 ALBERT ST.

לערנט זיך טייפּרייטן

פאַרזאָרגט זיך מיט א קאָפּיע פון "טאַטש מעטאָד טייפּרייטער אינסטרוקטאָר", א פּראַקטישער קורס וואָס לערנט טייפּינג אין א קורצער צייט. פּרייז 30 סענט.

H. NEWALL

220 Bannatyne Ave., Wpg.

[illegible]

DOMINION TROUSER CO.

290 PORTAGE AVE. WPG. MAN. (Over Lyceum Theatre)

[illegible]

PHONE 86 293 354 DONALD ST.

THE NATIONAL CASH REGISTER COMPANY OF CANADA, LIMITED

[illegible]

MUTUAL AGENCIES

874 Main St. Phone 51 000

A. MUIR

376 FURBY ST.

PH. 33 255

:: צו פאַרקויפן ::

FOR SALE

[illegible]

A. S. HURWITZ

507-2nd St. E. Calgary, Alta.

[illegible]

:: ארבעטער פאַרלאַנגט ::

HELP WANTED

[illegible]

804 LINDSAY BLDG.

טראַסטי'ס סייל ביי אָקשאָן

[illegible]

THE TRADERS TRUST COMPANY

Union Trust Building

Winnipeg, Man.

:: געשעפט געלעגנהייטן ::

Business Opportunities

[illegible]

SCOTT REALTY CO. Ltd.

11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

:: שטעלע פאַרלאַנגט ::

SITUATION WANTED

[illegible]

באַמערקונג

[illegible]

חסידים באַל

[illegible]

Western Pure Foods Ltd. Winnipeg, Man.

PHONE 26 992